

Asia: VN/32728/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on 2.12.2022 julkaisemallaan lausuntopyynnöllä (VN/32728/2022) pyytänyt lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle sähköalan ja fossiilisten polttoaineiden alan väliaikaisia voittoveroja koskevaksi lainsäädännöksi. Esitän lausuntonani seuraava:

Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tehtävänä on antaa lausuntonsa sen käsittelyyn tulevien lakiehdotusten perustuslainmukaisuudesta sekä suhteesta kansainvälisiin ihmisoikeussopimuksiin. Tämän vuoksi jakso esityksen suhteesta perustuslakiin on kirjoitettava, jos lakiehdotus sisältää yhden tai useamman säännöksen, jonka perustuslainmukaisuutta tai suhdetta ihmisoikeusveloitteeseen on tarpeen arvioida. Jos jakson tarpeellisuudesta on epävarmuutta, on aihetta pikemminkin kirjoittaa jakso kuin jättää se kirjoittamatta.

Esitysluonnokseen ei sisälly jaksoa esityksen suhteesta perustuslakiin. Näkemykseni mukaan esitykseen on tarpeen kirjoittaa tällainen jakso. Jaksossa tulee muun ohella arvioida esityksen suhdetta omaisuudensuojaan niin sanotun konfiskatorisen verotuksen kiellon kautta (ks. PeVL 54/2022 vp ja siinä viitatu lausunnot).

Esityksen tarkoituksena on täydentää ja täsmentää Euroopan neuvoston asetusta (EU) 2022/1854 korkeisiin energianhintoihin liittyvistä hätätoimenpiteistä (EU-asetus). EU-asetuksessa säädetään sähköntuotantoon kohdistuvasta markkinatulojen ylärajasta (tuottokatto). EU-asetuksen mukaisen tuottokaton sijaan esityksellä kuitenkin ehdotetaan säädettävän väliaikaisesta voittoverosta sähköalan yrityksille. Esityksessä on eduskunnan tiedonsaantioikeuskin huomioiden tarpeen avata, millä perusteella valtioneuvosto katsoo, että ehdotettava sääntelykeino on EU-asetukseen sisältyvän kansallisen liikkumavaran puitteissa mahdollinen.

Kiinnitän lisäksi huomiota siihen, että esityksen ponsi poikkeaa muotoilultaan tavanomaisesta (ks. hallituksen esitysten laatimisohteet).

Kuosmanen Taru
Oikeuskanslerinvirasto - Oikeuskansleri Tuomas Pöysti